

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 41CoE/292/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6615206220
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 08. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miriam Boborová Sninská
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2017:6615206220.2

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Miriam Boborovej Sninskej a členiek JUDr. Aleny Križanovej a JUDr. Miroslavy Púchovskej, v exekučnej veci oprávneného: PRO CIVITAS, s.r.o., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 45 869 464, zast. JUDr. Veronika Kubriková, PhD., advokát, so sídlom: Martinčekova 13, 821 01 Bratislava, IČO: 42 174 716, proti povinnému: A. M., nar. XX.XX.XXXX, Z. XXX/XXXX, XXX XX R., štátny občan SR, o vymoženie pohľadávky 478,89,- Eur s príslušenstvom, vedenej súdnym exekútorom JUDr. Jozefom Ďuricom, Exekútorský úrad so sídlom Borovianska 17, 960 01 Zvolen, pod sp. zn. EX 2056/15, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Zvolen, č.k. 8Er/336/2015-14 zo dňa 21. januára 2016, takto

rozhodol:

Uznesenie Okresného súdu Zvolen, č.k. 8Er/336/2015-14 zo dňa 21. januára 2016, p o t v r d z u j e.

odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým uznesením Okresný súd Zvolen zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Súd prvej inštancie v odôvodnení predmetného uznesenia uviedol, že súdny exekútor požiadal o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na podklade exekučného titulu, ktorým je rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri Rozhodcovskej, arbitrážnej a mediačnej, a.s., sp.zn. IA-C/0414/0404 zo dňa 06.06.2014. Zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 06.06.2008 posúdil súd ako zmluvu spotrebiteľskú. Súd prvej inštancie uviedol, že rozhodcovská doložka je obsiahnutá v čl. 11 bod 11.2 obchodných podmienok pre úver. Obsah rozhodcovskej doložky bol právnym predchodcom oprávneného vopred pripravený a inkorporovaný do formulárovej zmluvy, pričom povinný vzhľadom na jej splnenie s ostatnými zmluvnými podmienkami mohol túto zmluvu ako celok odmietnuť alebo sa podrobiť všetkým obchodným podmienkam, a teda aj rozhodcovskému konaniu. Nakoľko súd vyhodnotil rozhodcovskú doložku ako neplatne uzavretú, rozhodcovský rozsudok, ktorý oprávnený označil ako exekučný titul, vydal orgán, ktorý nemal právomoc prejednať a rozhodnúť danú vec. Na základe uvedeného súd prvej inštancie zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

2. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podal oprávnený v zákonom stanovenej lehote odvolanie, v ktorom žiadal zmenu napadnutého uznesenia, prípadne, aby súd napadnuté uznesenie zrušil v celom rozsahu. V odvolaní uviedol, že exekučný súd prekročil zákonné limity pre skúmanie žiadosti o udelenie poverenia tým, že skúmal iné listiny, ako pripúšťa výslovné znenie zákona § 44 ods. 2 Exekučného poriadku. Exekučným titulom je rozhodcovský rozsudok, pričom súd príslušný na výkon rozhodnutia, alebo na exekúciu, nie je vecne príslušný vo veci konať, ako súd vyššej inštancie, kasačný súd, alebo súd konajúci o opravnom prostriedku, ale len ako exekučný súd. Odvolateľ má za to, že exekučný súd je oprávnený skúmať rozhodcovský rozsudok, ako exekučný titul len v zákonom určených medziach. O platnosti rozhodcovskej doložky pritom rozhoduje rozhodcovský súd, a preto prekážka rozsúdenej veci bráni tomu, aby bola znovu posúdená. Oprávnený, ako právny nástupca A. N., a.s., bol povinný postupovať v súlade s ustanoveniami zákona o rozhodcovskom konaní. V zmysle ustanovenia II. časti

bodou 10 všeobecných obchodných podmienok, A. N., a.s., postupovala v súlade s § 93 b) zákona o bankách, ktorý jej uložil povinnosť ponúknuť klientovi návrh rozhodcovskej doložky s tým, že v predmetnom bode bude klientovi daná možnosť neprijať túto zákonom stanovenú ponuku. Exekučný súd ďalej nesprávne aplikoval § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka a porušil § 153 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku z dôvodu absencie dôkazov pre právne závery uvedené v rozhodnutí. Exekučný súd konštruoval nový skutkový stav bez účasti oprávneného, odňal mu možnosť vyjadriť sa k vykonaným dôkazom a skutkovému stavu, aplikoval sekundárne právo Európskej únie v horizontálnych vzťahoch a judikatúru Európskeho súdneho dvora. Súd zároveň porušil právnu istotu a legitímne očakávania oprávneného, pretože exekučné súdy v skutkovo a právne obdobných veciach poverenie vydávajú aj zamietajú. Namietal aj skutočnosť, že povinný je pred exekučným súdom neprímerane zvýhodňovaný na základe jeho postavenia. Exekučný súd oprávnenému znemožnil uplatnenie práva priznaného exekučným titulom.

3. Povinný ani súdny exekútor sa k odvolaniu nevyjadrili.

4. Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací podľa § 34 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) prejednal odvolanie v rozsahu danom § 379 CSP, rešpektujúc svoju viazanosť odvolacími dôvodmi podľa § 380 ods. 1 CSP, nenariadil pojednávanie, pretože nepovažoval za potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 385 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, preto v zmysle § 387 ods. 1 CSP uznesenie súdu prvej inštancie, ako vecne správne potvrdil.

5. Po preskúmaní veci odvolací súd zistil, že oprávnený podal dňa 01.07.2015 návrh na vykonanie exekúcie súdному exekútorovi. Súdny exekútor podal žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie dňa 07.07.2015, a to na podklade rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri Rozhodcovskej, arbitrážnej a mediačnej, a.s., sp. zn. IA-C/0414/0404 zo dňa 06.06.2014. Zmluva o úvere č. XXXXXXXXXXXX bola medzi právnym predchodcom oprávneného - A. N., a.s. a povinným uzatvorená dňa 06.06.2008. V bode 11.2 obchodných podmienok pre úver je uvedená rozhodcovská doložka.

6. Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul; ak ide o exekučné konanie vykonávané na podklade rozhodnutia vykonateľného podľa § 26 zákona č. 231/1999 Z.z. o štátnej pomoci v znení neskorších predpisov, exekučný titul sa nepreskúma. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu. Táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d). Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom. Žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

7. Podľa § 52 ods. 1, 2, 3, 4 Občianskeho zákonníka (v platnom znení), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom (1). Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú platné (2). Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti (3). Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti (4).

8. Podľa § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

9. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

10. Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

11. Z Exekučného poriadku vyplýva, že v každom štádiu je súd povinný zaoberať sa tým, či nie je prekážka, pre ktorú by exekúcia prebiehať nemala, pretože opak by mohol byť v rozpore s platným právom. Ak súčasťou exekučného titulu predstavovaného rozhodcovským rozsudkom je aj zmluva, na základe ktorej bol vydaný rozhodcovský rozsudok, nemôže byť žiadnej pochybnosti o tom, že skúmaniu súladnosti so zákonom podlieha aj takáto zmluva. Z povahy zmluvných strán, predmetu podnikateľskej činnosti veriteľa (predchodcu oprávneného) z obsahu zmluvy je zrejmé, že ide o zmluvu spotrebiteľskú, o plnení z ktorej rozhodol rozhodcovský súd, ktorý konal na základe rozhodcovskej doložky a vydal rozhodcovský rozsudok. Podľa odvolacieho súdu rozhodcovská doložka spôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (§ 53 Občianskeho zákonníka). Rozhodcovská doložka je zmluvnou podmienkou, u ktorej je význam posudzovania kritérií, či sa jedná o neprijateľnú podmienku zvýraznený tým, že na jej základe sa deleguje právomoc prejednať spor súkromnou osobou. Spotrebiteľ sa vzdáva ústavného práva na prejednanie jeho vecí pred štátnym súdom. Preto je dôležité, aby nad všetky pochybnosti bolo preukázané, že spotrebiteľ skutočne chcel a uzavrel rozhodcovskú doložku, v zmysle ktorej došlo k delegovaniu právomoci na prejednanie sporu súkromnou osobou. Vzhľadom na obsah rozhodcovskej doložky, ktorý bol vopred pripravený dodávateľom, len ťažko možno predpokladať, že spotrebiteľ si bol vedomý všetkých dôsledkov, ktoré so sebou dojednanie rozhodcovskej doložky nesie. Rozhodcovskú doložku si spotrebiteľ osobitne nevyjednal a nemal na výber vzhľadom na jej splnenie s ostatnými štandardnými podmienkami. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3CdO/146/2011 zo dňa 13.10.2011, v zmysle ktorého, ak v určitej veci nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok; keby exekučný súd akceptoval vykonateľnosť rozhodnutia vydaného orgánom bez právomoci - išlo by o akceptáciu rozhodnutia nevykonateľného, majúceho účinky paktu. Ako už bolo uvedené vyššie, obchodné podmienky pre úver v bode 11.2 obsahujú rozhodcovskú doložku. Rozhodcovskú doložku nemožno mať za prospešnú pre spotrebiteľa, pretože bola súčasťou všeobecných obchodných podmienok bez možnosti osobitného vyjednania a túto mohol spotrebiteľ prehliadnuť. V tejto konkrétnej nebola ani možnosť odstúpenia.

12. V predmetnej veci exekučný súd zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na základe nespôsobilého exekučného titulu. Rozhodcovský rozsudok v danej veci bol vydaný v rozhodcovskom konaní na základe rozhodcovskej doložky, ktorá bola posúdená ako neplatná zmluvná podmienka, pretože bola v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany. V právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy sa potom nemohol stať vykonateľným (vykazuje znaky nulitného právneho aktu v dôsledku nedostatku právomoci rozhodujúceho orgánu), a preto nemohol byť spôsobilým exekučným titulom. Skúmaniu prijateľnosti rozhodcovskej doložky, na základe ktorej vznikol exekučný titul, predchádza skúmanie priznaného plnenia rozhodcovským rozsudkom, nakoľko rozhodcovský rozsudok vzniknutý na základe neprijateľnej rozhodcovskej doložky je nulitný.

13. Podľa ustanovenia § 93b ods. 1 zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách (v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy o úvere), banky a pobočky zahraničných bánk sú povinné ponúknuť svojim klientom neodvolateľný návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy o tom, že ich prípadné vzájomné spory z obchodov [§ 5 písm. i)] budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní stálym rozhodcovským súdom zriadeným podľa osobitného zákona. § 93b ods. 1 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách nemožno vykladať ako samovoľné, automatické vylúčenie možnosti prejednania prípadného sporu účastníkov všeobecným súdom. Dané ustanovenie nepopiera vo všeobecnosti alternatívnu možnosť riešenia sporov všeobecným súdom, o čom svedčí aj dikcia ods. 2 cit. ustanovenia, v zmysle ktorého, ak klient neprijme návrh rozhodcovskej zmluvy preložený podľa odseku 1, tak prípadné spory z obchodu s takýmto klientom sa riešia postupom podľa osobitných predpisov. Neskoršou novelizáciou ust. § 93b ods. 1 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách (vykonaná zákonom č. 492/2009 Z.z. účinná od 1.12.2009) aj zákonodarca zvolil presnejšiu úpravu, podľa ktorej je banka povinná preukázateľne poučiť klienta o dôsledkoch uzavretia navrhovanej rozhodcovskej zmluvy a umožniť klientovi možnosť voľby, či prijme takýto návrh.

14. Podľa § 43a ods. 1 OZ, prejav vôle smerujúci k uzavretiu zmluvy, ktorý je určený jednej alebo viacerým určitým osobám, je návrhom na uzavretie zmluvy (ďalej len „návrh“), ak je dostatočne určitý a vyplýva z neho vôľa navrhovateľa, aby bol viazaný v prípade jeho prijatia.

15. Podľa § 44 ods. 1 OZ, zmluva je uzavretá okamihom, keď prijatie návrhu na uzavretie zmluvy nadobúda účinnosť. Mlčanie alebo nečinnosť samy o sebe neznamenajú prijatie návrhu.

16. Zo zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách (vykonaná zákonom č. 492/2009 Z.z. účinná od 1.12.2009) vyplýva pre banku povinnosť preukázateľne poučiť klienta o dôsledkoch uzavretia navrhovanej rozhodcovskej zmluvy a umožniť klientovi možnosť voľby či prijme takýto návrh.

17. V zmysle § 43a OZ má z návrhu na uzavretie rozhodcovskej zmluvy vyplývať vôľa navrhovateľa - banky, aby bola v prípade prijatia návrhu na uzavretie rozhodcovskej zmluvy spotrebiteľom takýmto návrhom viazaná a podrobila sa rozhodcovskému konaniu. Podľa § 44 ods. 1 OZ, mlčanie alebo nečinnosť spotrebiteľa samy o sebe neznamenajú prijatie návrhu banky na uzavretie rozhodcovskej zmluvy.

18. Na námietku porušenia právnej istoty a legitímnych očakávaní, keď exekučné súdy voči skutkovo a právne obdobným veciam poverenie vydávajú aj zamietajú, odvolací súd uvádza, že nie je viazaný právnym názorom iných senátov, resp. inými názormi krajských súdov. Súdy rôzne skutočnosti posudzujú jednotlivo, preto odvolací súd aj túto námietku odvolateľa vyhodnotil ako nedôvodnú.

19. Je nepochybne v záujme spravodlivého usporiadania vzťahov naplnenie cieľa vylúčiť zo života spotrebiteľov nekalé podmienky v spotrebiteľských vzťahoch v záujme vyššej kvality života ľudí, preto posúdenie rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej, je vecne správne, spravodlivé a v súlade s právom. V danej veci rozhodcovský rozsudok ako exekučný titul, ktorý bol vydaný v rozhodcovskom konaní na základe rozhodcovskej doložky, ktorá bola posúdená ako neplatná zmluvná podmienka, pretože bola v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy sa potom nemohol stať vykonateľný (vykazuje znaky nulitného právneho aktu v dôsledku nedostatku právomoci rozhodujúceho orgánu), a preto nemohol byť spôsobilým exekučným titulom.

20. Z týchto dôvodov odvolací súd napadnuté rozhodnutie exekučného súdu, ako vecne správne potvrdil, tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Rozhodnutie bolo prijaté všetkými členmi senátu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolaťel musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).